

**ЗАПИСНИК СА СЕДНИЦЕ СКУПШТИНЕ
КОМИСИЈЕ ЗА НАСТАВУ СЛОВЕНСКИХ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ
ОДРЖАНЕ 12. 5. 2025. ГОДИНЕ**

Присутни: проф. др Светлана Переволочанская, проф. др Љиљана Бајић, доц. др Наташа Станковић Шошо, проф. др Драгана Вељковић Станковић, проф. др Бошко Сувајцић, доц. др Милан Вурдеља, доц. др Валентина Илић, проф. др Рајна Драгићевић, проф. др Зона Мркаљ, проф. др Зорана Опачић, проф. др Наташа Ајџановић, проф. др Милена Ивановић, проф. др Marek Pieniążek, проф. др Марина Јањић, проф. мср Никица Стрижак, проф. др Божа Кракар Вогел, проф. др Мина Ђурић, доц. др Нина Говедар, проф. др Лука Меденица, проф. др Галина Лесная.

Седницу Скупштине Комисије за наставу словенских језика и књижевности Међународног комитета Слависта (онлајн формат) отворила је 12. маја 2025. године у 13 ч. проф. др Љиљана Бајић, председник Комисије, поздрављајући присутне чланове и истичући да се радује заједничком раду. Затим је предложила следећи Дневни ред:

- 1) Извештај о раду Комисије за период од 2018. до 2025. године
- 2) План рада Комисије за период од 2025. до 2028. године
- 3) Информација о заседању Комисије на XVII конгресу слависта у Паризу 28. августа 2025. године
- 4) Избор Председништва Комисије за наставу словенских језика и књижевности
- 5) Верификација нових чланова Комисије

Чланови Комисије позвани су да гласају о тачкама Дневног реда. Дневни ред је једногласно усвојен.

1) Извештај о раду Комисије за период од 2018. до 2025. године

Доц др. Станковић Шошо, заменик председника Комисије, поднела је Извештај о раду Комисије за период од 2018. до 2025. године. Том приликом навела је следеће:

Комисија за наставу словенских језика и књижевности је научна организација која окупља водеће истраживаче у области наставе словенских језика, књижевности и култура. У духу словенске традиције, Комисија развија научна истраживања и унапређује научну и културну сарадњу у области славистике. Своје активности плански и дугорочно усмерава у правцу подстицања научноистраживачке делатности, теорије и праксе наставе словенских језика и књижевности, лингводидактике, предметних методика, лингвокултурологије, филолошке и културолошке славистике, словенске књижевне компаратистике, што јој омогућава да сагледа широк хоризонт словенских народа, језика и култура као конститутивни део регионалног, европског и светског културног и образовног простора.

Као научна организација која сабира истакнуте истраживаче у области славистичке науке и науке о настави, Комисија броји 47 чланова из 11 земаља, Црне Горе,

Пољске, Словеније, Србије, Русије, Француске, Босне и Херцеговине (Републике Српске), Немачке, Украјине, Бугарске и Северне Македоније, остајући отворена и за нове земље и чланове који јој могу приступити.

Учествујући на научним конгресима и конференцијама и објављујући материјале са скупова који ће послужити ширењу научних знања и наставних компетенција истраживача, Комисија настоји да унапређује међународну сарадњу у свим областима наставе словенских књижевности и језика као матерњих, инословенских и страних и у предметним наукама о настави славистике у образовним системима у чијем контексту се славистика развија.

Високо ценећи научни и културолошки значај славистике, Комисија има задатак да дугорочно и плански подстиче истраживачку и наставну делатност у области словенских језика и књижевности. Схватајући улогу у очувању и развоју научног и интеркултурног дијалога, подршком коју пружа, Комисија омогућава да се опишу, систематизују и проуче актуелни теоријско-методолошки проблеми словенских језика, књижевности и култура у наставном контексту.

У периоду од 2018. до 2025. године Комисија за наставу словенских језика и књижевности одржала је више научних конференција из области проучавања и наставе академске славистике. У складу са значајем који има у изучавању славистике као науке и високошколске дисциплине, Комисија је на конференцијама систематизовала главне теме свога рада и послове које је требало да обави у датом периоду. То су:

- Теорија и методологија наставе славистике (правци савремених истраживања и наставе словенских језика, књижевности и култура);
- Настава славистике као високошколска дисциплина (славистика у систему високошколске науке и наставе, славистика унутар европског и националног научног и културног наслеђа, настава славистике и дијалог култура);
- Славистичко образовање и академска пракса у свету (историја универзитетске наставе славистике, настава славистике и образовне политике).

Конференције Комисије биле су посвећене питањима савременог изучавања и наставе словенских језика и књижевности као матерњих, инословенских и страних.

Посебну пажњу привукла су питања која се односе на методолошке, теоријске, компаративне и интердисциплинарне приступе савременим истраживањима и пракси наставе словенских језика и књижевности, као и проблеми и перспективе високошколске наставе славистике. Треба истаћи да су динамика рада и активности Комисије умногоме биле измењене и успорене због глобалне пандемије током овог периода. Један од првих пројекта Комисије развијао се под насловом *Актуелни теоријско-методолошки проблеми проучавања и наставе словенских језика, књижевности и култура*. До сада су организоване 4 међународне научне конференције које су му посвећене: у Београду 2017. године, у Великом Трнову 2019, Скопљу 2022. и у Београду 2024. године.

Друга конференција *Актуелни теоријско-методолошки проблеми проучавања и наставе словенских језика, књижевности и култура II* одржана је на Филолошком

факултету Универзитета „Св. Кирил и Методиј” у Великом Трнову (Бугарска) 27. и 28. јуна 2019. године. У раду су учествовали чланови Комисије из Бугарске, Србије, Северне Македоније, Пољске, Русије и Украјине (31 пријављени реферат). Теме су обухватале четири секције. То су:

- Славистка унутар европског, националног и културног наслеђа
- Правци изучавања и развоја славистичке науке у систему високошколске наставе
- Интердисциплинарна истраживања у области словенских језика, књижевности и култура
- Настава словенских језика, књижевности и култура у компаративној, интерлитерарној и интеркултуралној перспективи.

Међународна конференција на Великотрновском универзитету 2019. године одредила је правце нових изучавања, даљих анализа и решавања теоријско-методолошких питања проучавања и наставе словенских језика и књижевности. Постављена су приоритетна поља за даља истраживања, која се односе на уџбенике, приручнике, нове речнике, креирање нових наставних учила и технологија и осмишљавање нове методологије у наставном контексту.

Књига резимеа са конференције (*Актуалне теоретико-методолошке проблеми изучавања и преподавања славјанских језика, литература и култура II*) налази се на сајту Комисије за наставу, са кога се може преузети.

Трећа конференција *Актуелни теоријско-методолошки проблеми проучавања и наставе словенских језика, књижевности и култура III* планирано је да буде одржана 6. и 7. септембра 2020. у Охриду (Северна Македонија). Иако су започети сви организациони послови, конференција је због пандемије одложена за 2021. годину, а могла је да буде организована у онлајн режиму на Филолошком факултету „Блаже Конески” у Скопљу (Северна Македонија) тек 3. и 4. јуна 2022. На конференцији су учествовали слависти из Аустрије, Бугарске, Мађарске, Русије, Северне Македоније, Словеније и Србије са 36 реферата. Радне теме конференције биле су:

- Славистка: савремено стање и перспективе развитака
- Словенске књижевности – паралеле и преплитања
- Словенски језици – паралеле и преплитања
- Словенски језици, литературе и културе у наставном контексту
- Проучавање словенских језика, литература и култура кроз призму учења на даљину као изазов и потреба савременог света
- Медијска писменост у настави словенских језика и књижевности
- Настава словенских језика и књижевности у интеркултуралном контексту
- Словенски језици и књижевности у контексту превођења

Велики број учесника из универзитетских центара у Бугарској, Северној Македонији, Русији, Србији и Словенији и бројност тема којима су се они у рефератима бавили омогућили су да овај научни скуп пружи широк увид у токове савремених истраживања теорије и праксе славистике и универзитетске наставе о њој, као и да подстакне академску сарадњу у тим и осталим областима славистичког рада.

Књига резимеа (*Книга на апстракти - Међународна научна конференција Актуелни теориско-методолошки проблеми во истражувањето и во наставата по словенските јазици, книжевности и култури III*) налази се на сајту Комисије за наставу, са кога се може преузети. Зборник радова са конференције биће представљен у августу 2025. године на XVII конгресу слависта у Паризу.

Унапређујући научноистраживачку и наставну делатност и оснажујући истраживачки и научни рад и размену академског искуства, Комисија је 21. децембра 2024. године у Београду одржала четврту конференцију *Актуелни теоријско-методолошки проблеми проучавања и наставе словенских језика, книжевности и култура IV*. У 17 реферата учесници из 6 земаља (Немачка, Пољска, Северна Македонија, Русија, Словенија, Србија) проширили су круг актуелних проблема и славистичких тема које су од значаја за теорију и праксу наставе словенских језика и книжевности. У рефератима су обрађене тематске области које су предмет новијих изучавања у академској теорији и пракси наставе славистике. То су следеће области:

- Паралеле и прожимања у словенским језицима, книжевностима и културама
- Правци и перспективе наставе словенских језика и книжевности
- Словенски језици и книжевности у контексту наставног проучавања
- Интердисциплинарност и интермедијалност у настави словенских језика и книжевности
- Настава словенских језика и книжевности у контексту дијалога култура
- Универзитетска настава славистике, школски системи и статус словенских језика.

Комисија је отворила научни дијалог и сарадњу међу академским установама и појединцима, чији ће резултати бити оцењени у складу са њиховим доприносом у научном простору европске и међународне заједнице. Циљ овог и наредних састанака Комисије јесте да се шире научна знања и наставне компетенције истраживача у свим областима славистике и унапређује њихова међународна сарадња. Изучавање и настава словенских језика и книжевности на тај начин остаје важан чинилац савремених научних и образовних процеса. Зборник са конференције сада је у припреми за штампу. Он ће бити представљен на XVII конгресу слависта у Паризу 2025. године.

На XVI међународном конгресу слависта 21. августа 2018. године у Београду организован је округли сто Комисије посвећен положају словенских језика, книжевности и култура на универзитетима у свету. На округлом столу, коме су присуствовала 34 учесника, поднето је 8 реферата. Овом темом почела је делатност Комисије на проучавању и анализи образовне политике и праксе наставе славистике у

словенском и несловенском свету. Разумевање наставе као приоритетног подручја научног рада, посебно њене дисперзивности и сложености у савременом свету различитих образовних политика, омогућило је да се у рефератима размотри значајан број тема и да се оне представе у првом делу овог зборника. У другом делу зборника наведени су званични списи Комисије за наставу словенских језика и књижевности Међународног комитета слависта. Зборник радова (*Положај словенских језика, књижевности и култура на универзитетима у свету*) објављен је 2020. године и може се преузети са сајта Комисије за наставу.

Ради размене искустава и унапређивања научноистраживачког рада у домену славистичке лингвистике, књижевности и културе у словенским и у несловенским земљама, као и у циљу обезбеђивања, развијања и унапређивања компетенција у области наставе словенских језика и књижевности, Комисија је настојала да успостави сарадњу и са другим комисијама Међународног комитета слависта. Са циљем да сагледа и повеже широк простор славистичког деловања Комисија за наставу словенских језика и књижевности организовала је у сарадњи са Комисијом за електронске библиотеке и дигиталну хуманистику и Комисијом за словенски свет и културе на Путу свиле 28. и 29. јуна 2021. године међународну научну конференцију *Дигитална хуманистика и словенско културно наслеђе II*. У складу са областима рада комисија, теме конференције обухватале су 3 повезане области дигиталне теорије и праксе у словенским студијама, настави, библиотекаству и културном наслеђу:

- Дигиталну теорију и праксу у проучавању људске културе
- Дигитално издаваштво, отворен приступ изворима
- Интерактивне пројекте на дигиталним платформама
- Анализу текста помоћу дигиталних алата
- Дигиталну хуманистику и словенске студије
- Дигиталну хуманистику и културно наслеђе Пута свиле
- Наставу словенских језика и књижевности у дигиталном окружењу
- Словенску уметност и културу у новом текстуалном, визуелном или мултимедијалном контексту
- Библиографије о словенским језицима и књижевностима на дигиталним платформама

Скуп који су заједно организовале 3 комисије Међународног комитета слависта до сада није одржан ни у једној од земаља у којима се изучава славистика. Посебност конференције огледа се и у њеној вишеструкој тематској разноврсности, која је, обухватајући 3 области истраживања, отворила и описала релевантна питања савремене славистике у дигитално доба. Зборник реферата са конференције може се преузети са сајта Савеза славистичких друштава Србије.

Напомена: Комисија објављује материјале својих конференција у посебним зборницима. Све публикације Комисије и информације о конференцијама које организује

доступне су на сајту Комисије <https://ssds.org.rs/komisija-za-nastavu-slovenskih-jezika-i-knjizevnosti/> и/или на сајту Савеза славистичких друштава Србије <https://ssds.org.rs> и са њих се могу преузети.

Чланови комисије били су позвани на изјашњавање о Извештају. За реч се јавила проф. др Зорана Опачић и, уз напомену да је са свиме сагласна, питала да ли је зарад оперативности/ефикасности извештај могао бити и послат. Проф. др Бајић одговорила је да је једини разлог томе тај што Председништво, имајући у виду обавезе колега, није намеравало да их оптерети читањем обимног материјала – да је тако учињено управо ради веће оперативности.

Извештај је усвојен једногласно.

2) План рада Комисије за период од 2025. до 2028. године

Доц. др Наташа Станковић Шошо изложила је план за назначени период:

Комисија ће наставити са својим активностима започетим у периоду за који је акредитована, посебно на пројекту *Актуелни теоријско-методолошки проблеми проучавања и наставе словенских језика и књижевности*. Као посебно значајне теме до сада су се афирмисале области компаративних истраживања словенских језика и књижевности и посебна методолошка гледишта која се на адекватан начин укључују у систем методике језика и књижевности у академској славистици.

Комисија ће настојати да у складу са активностима, и уз подршку Савеза славистичких друштава Србије, покрене и развија пројекте посвећене компаративним истраживањима. Једна од тема могла би да буде посвећена словенским нобеловцима у оквиру изучавања на универзитету, тј. добитницима Нобелове награде на словенском културном простору. Друга тема може бити посвећена традицији славистике на универзитетском нивоу и у оквирима њене академске наставе. У припреми су два издања зборника – *Актуелни теоријско-методолошки проблеми наставе словенских језика и књижевности III* и *Актуелни теоријско-методолошки проблеми наставе словенских језика и књижевности IV* – који ће бити промовисани на седници Комисије у Паризу.

Чланови Комисије нису предложили никакве интервенције у Плану.

3. Информација о заседању Комисије за наставу словенских језика и књижевности на XVII конгресу слависта у Паризу 28. августа 2025. године

Проф. др Љиљана Бајић иницирала је разговор о трећој тачки Дневног реда. Напоменула је да је током 2025. године Комисија за наставу словенских језика и књижевности припремила састанак/заседање Комисије на XVII конгресу слависта 28. августа у Паризу. За заседање су предвиђене две теме са уводним саопштењима којима се отвара дискусија о темама:

- Славистичко образовање, академска пракса и настава славистике у савременом свету
- Славистика и проучавање језика, књижевности и култура

Дневни ред заседања Комисије чине још три тачке. То су:

- Извештај о делатности Комисије за наставу у контексту савремене науке и методологије славистике (извештај подноси председник Комисије)
- Представљање/промоција зборника Комисије (зборнике представља Нина Говедар) *Актуелни теориско-методолошки проблеми на истражувањето и на наставата по словенските јазици, књижевности и култури III* (Универзитет „Св Кирил и Методиј” во Скопје, Филолошки факултет „Блаже Конески”, 2024) и *Актуелни теоријско-методолошки проблеми проучавања и наставе словенских језика, књижевности и култура IV* (Савез славистичких друштва Србије, 2025)
- Избор нових чланова Комисије.

Проф. др Бајић додала је да се за седницу/заседање Комисије 28. августа 2025. године у Паризу пријавило и регистровало 16 чланова Комисије. То су: проф. др Андреј Москвин, проф. др Божа Кракар Вогел, доц. др Валентина Илић, проф. др Галина Лесная, проф. др Гордана Алексова, проф. др Дејан Марковић, проф. др Зона Мркаљ, проф. др Љиљана Бајић, проф. др Марина Јањић, проф. др Милена Ивановић, доц. др Наташа Станковић Шошо, доц. др Нина Говедар, проф. др Светлана Переволочанская, доц. др Милан Вурдеља, доц. др Кира Садоја, проф. др Ценка Иванова.

Потом је проф. Кракар Вогал поставила питање о трајању заседања Комисије у Паризу. Проф. Бајић објаснила је да је реч о интервалу од четири сата.

Уз поздрав свима, надовезала се проф. др Зона Мркаљ питајући за осврт на пријаве поменутих излагања, односно на то ко ће бити излагачи на седници у Паризу. Проф. Бајић саопштила је следеће податке о излагачима и њиховим темама.

У оквиру прве теме предвиђена су следећа (уводна) саопштења:

Смена научних парадигм как форма опосредования исследовательской мысли (Светлана Переволочанская, РГУ им. А. Н. Косыгина)

Језичка етикеција у филологији и настави славистике (Марина Јањић, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет)

Регионална славистика: академическая практика и современные тенденции развития (Галина Лесная, МГИМО Университет)

У оквиру друге теме дискусија ће бити отворена преко уводних саопштења:

Настава словенских књижевности и студије славистике (Љиљана Бајић, Наташа Станковић Шошо, Универзитет у Београду, Филолошки факултет)

Попкултурни садржаји као грађа за говорне и стилске вежбе у настави српског као страног језика (словенски контекст) (Милан Вурдеља, Универзитет у Београду, Филолошки факултет).

Теме за уводна саопштења предложили су чланови Комисије који ће бити учесници седнице у Паризу и у својим уводним саопштењима указати на одређене аспекте теме у оквиру које ће планирати да се крећу њихова саопштења.

Реч узима и проф. др Кракар Вогел питајући да ли ће на истом састанку бити представљени зборници радова и да ли ће аутори имати реч. Проф. др Бајић истакла је да ће доц. др Нина Говедар, према претходном договору, представити зборник, а да ће сви аутори који буду учествовали на седници у Паризу моћи да узму реч, те да су позвани да то учине. Проф. др Кракар Вогел поставила је потпитање – да ли ће у неколико речи аутори моћи да представе свој чланак? – на шта је проф. др Бајић одговорила да се то подразумева.

4. Избор Председништва Комисије за наставу словенских језика и књижевности

Направивши осврт на Статут Комисије за наставу словенских језика и књижевности и Статут МКС, проф. др Бајић образложила је потребу да се за период следеће акредитације Комисије изабере Председништво Комисије. Поменула је и сугестију координатора комисија МКС, проф. др Петера Жењуха, да у нестандартним ситуацијама, које налажу ванредне поступке, комисије као аутономни органи при МКС могу да одлуче да задрже досадашње председнике комисија за наредни трогодишњи период од ванредног конгреса у Паризу 2025. до конгреса у Прагу 2028. године.

За реч се јавио проф. др Бошко Сувајцић, честитао Председништву и члановима Комисије на континуираном и успешном раду, а с обзиром на сугестију колеге Жењуха, предложио да Председништво остане непромењено (проф. др Љиљана Бајић, председник, доц. др Наташа Станковић Шошо, заменик, проф. др Јелена Гинић, секретар). Доц. др Станковић Шошо подржала је предлог, који је допунила предлогом и образложењем за избор још два секретара: доц. др Валентина Илић и доц. др Милан Вурдеља.

Проф. др Кракар Вогел сагласила се са предлогом за избор председника, након чега је упитала да ли је разлог томе што су сви чланови Председништва из Србије оперативне природе. Проф. др Бајић одговорила је да је то искључиви разлог. Скренула је пажњу на то да поједини чланови Комисије нису довољно активни или оперативни, да их у томе вероватно спречавају друге обавезе или животне околности и да то може да утиче на планирање активности Комисије.

Проф. др Рајна Драгићевић подржала је све предлоге за гласање, као и процедурални предлог проф. Бајић – да се колеге које нису укључене на састанак изјасне, тј. гласају имејлом.

На гласање је стављен предлог да се у Председништво Комисије за наставу словенских језика и књижевности изаберу:

за председника – проф. др Љиљана Бајић

за заменика председника – доц. др Наташа Станковић Шошо

за секретаре – проф. др Јелена Гинић

– доц. др Валентина Илић

– доц. др Милан Вурдеља

Од 20 присутних чланова, за предлог је гласало њих 18, а 2 члана била су уздржана (доц. др Милан Вурдеља, доц. др Валентина Илић).

На позив да се до среде, 14. маја 2025. године у 20:00 часова чланови Комисије који нису могли да учествују на седници Скупштине изјасне мејлом, гласајући „за”, „уздржан”, „против”, одазвало се 11 чланова Комисије. То су: проф. Вукосава Ђапа Иветић, проф. др Оливера Радуловић, проф. др Андреј Москвин, проф. др Дејан Марковић, проф. Милена Алексић, проф. др Милка Николић, проф. др Наталья Берницкая, проф. др Ксенија Кончаревић, проф. др Гордана Алексова, проф. Леся Стеблина и проф. др Вељко Брборић. Сви ови чланови изјаснили су се за предлог гласајући „за”.

У складу са члановима 14 и 15 Статута Комисије за наставу словенских језика и књижевности кворум за рад и одлучивање чини већина од укупног броја чланова (31 члан Комисије). Одлука о избору Председништва Комисије донета је са 29 гласова „за”, што чини потребну већину чланова Комисије.

Напомена: Дана 15. маја 2025. године накнадно су се, гласајући „за”, о Председништву Комисије изјасниле проф. др Ценка Иванова и доц. др Ирина Абрамова.

5) Верификација нових чланова Комисије

У склопу пете тачке Дневног реда чланови Комисије разматрали су предложени модел верификације нових чланова Комисије. Постигнут је консензус око предлога да се на адресу Комисије до 15. јула приложе биографије и библиографије афирмисаних стручњака у настави словенских језика и књижевности, како би прилози били размотрени до седнице у Паризу.

Проф. др Бајић исказује захвалност на томе што расте интересовање за чланство у Комисији. Седница скупштине Комисије за наставу словенских језика и књижевности закључена је у 14.07 ч.

У Београду, 15. 5. 2025.

Записник саставио

Доц. др Милан Вурдеља